

Voor een gezonde mond

ivoren kruis

November 2010

7

100 jaar
voor een
gezonde
mond

Op vrijdag 8 oktober werd het lustrumcongres - 100 jaar voor een gezonde mond! - van het Ivoren Kruis gehouden. Deze feestelijke dag werd bijgewoond door ruim 400 dental professionals in de prachtige Leidse Schouwburg.

Eigen postzegel

Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van het Ivoren Kruis heeft TNT Post een zakenpostzegel uitgebracht. Op het linkerdeel van de zegel staat de vermelding van het honderdjarig bestaan. Op het rechterdeel staat de waarde aanduiding 1 in het oranje. De zegel is bestemd voor brieven tot 20 gram.

Een felicitatie met een fluitende 'kus'

Feestelijk lustrumcongres Ivoren Kruis

Deze nieuwsbrief geeft een terugblik op het lustrumcongres met de (inter)nationale sprekers Martin Addy, Lisette van Gemert, Svante Twetman en Fenne Verhoeven en de bekende Nederlanders Midas Dekkers en Edvard Niessing. Verder in deze nieuwsbrief de benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau van Teun Rietmeijer, voorzitter van het Ivoren Kruis. Ook treft u artikelen aan over de opening van de tentoonstelling Say Cheese! *De kracht van de mond* in Museum Boerhaave en de historie en de toekomstplannen van de vereniging.

Taartjes voor een gezonde mond

Ivoren Kruis 100 jaar!

Het Ivoren Kruis bestaat 100 jaar! Op 10 maart 1910 werd het Ivoren Kruis opgericht door Rotterdamse tandartsen. Die zagen honderd jaar terug in hun omgeving nogal wat malaise bij de gebitten van schoolgaande kinderen. Met voorlichting hoopten ze die toestand te verbeteren. Een goede mondgezondheid, zo beseften ze ook toen, staat aan de basis van een goede algemene gezondheid. Wie snapt waarom hij zijn tanden moet poetsen, snapt ook dat hij zijn handen moet wassen. Die preventieboodschap is onverminderd van kracht.

Nu, honderd jaar later, richt de vereniging zich nog steeds op preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. De vereniging heeft veel vooruitgang geboekt in de mondgezondheid, waaronder de succesvolle invoering van fluoridetandpasta. Mede door de invoering daarvan is de mondgezondheid enorm verbeterd.

prof. dr. Svante Twetman

Evidence based preventie en bestrijding van cariës in het kindergebit

Het bewaren van evenwicht en diversiteit is van groot belang binnen de preventieve tandheelkunde. Als de balans tussen de diverse mondbacteriën wordt verstoord, dreigt er cariës te ontstaan. Het evenwicht kan bijvoorbeeld worden verstoord door suikerinname die de pH van het mondmilieu verlaagd. Hierdoor sterven zwakke bacteriën af. De overlevende bacteriën zijn wel bestand tegen dit zuur en zo ontstaat een reductie van de diversiteit.

Het bewaren van het evenwicht en de diversiteit zou als methodiek moeten worden aangehouden binnen de preventieve tandheelkunde. Dit kan door de pathologische factoren te verlagen en protectie factoren toe te voegen. Wat is de beste werkwijze?

Niveaus evidence based practice

Er zijn vier niveaus binnen de evidence based practice. Dit wil zeggen: Wat zegt de wetenschap, wat is de ervaring en wat wenst de patiënt. De niveaus:

- 1) Sterk wetenschappelijk bewijs.
Bijvoorbeeld: gebruik van een tandenborstel en tandpasta.
- 2) Gematigd wetenschappelijk bewijs.
Bijvoorbeeld: gebruik van fluoridelak.
- 3) Gelimiteerd wetenschappelijk bewijs.
Bijvoorbeeld: gebruik van fluoridegel, spoelmiddelen, xylitol.
- 4) Te weinig of geen wetenschappelijk bewijs.

Altijd fluoride

Er mag absoluut geen preventief programma bestaan zonder het gebruik van fluoride. De concentratie van de fluoride is hierbij van ondergeschikt belang ten opzichte van de frequentie. Hoe vaker, hoe beter. Penetratie van fluoride gaat traag door een dikke plaklaag. Dus moet er goed gepoetst worden. Bij een hoog

cariërisico dient fluoridevernis twee keer per jaar te worden geapplied. Dit geeft een sterke reductie van de cariës. Bij een laag risico patiënt kan er geen tot nauwelijks reductie worden verwacht.

CPP-ACP als plan B

De werking van CPP-ACP lijkt op die van fluoride. Het werkt slechter, maar kan als plan B worden ingezet bij mensen die ethische problemen hebben met fluoride of de alcohol in spoelmiddelen. Als er niet goed drooggelegd kan worden bij sealants is fluoridelak een alternatief. Op de derde plaats vinden we de zoetstof xylitol.

Geen chloorhexidine

Het inzetten van chloorhexidine bij cariës werd afgeraden. Na enkele weken bleek het aantal streptococci juist vele malen hoger te zijn.

Probiotica veelbelovend

Tot slot zou het dagelijks innemen van probiotica veelbelovend zijn. Kinderen die probiotica kregen, hadden 6% nieuwe leasies tegenover 15% nieuwe leasies bij kinderen zonder probiotica gebruik.

Prof. dr. Svante Twetman is professor in de cariologie aan de Universiteit van Kopenhagen, Denemarken.

prof. dr. Martin Addy

Slijtage en gevoelige tanden

Poetsen doet men niet vaak of niet goed genoeg. Zouden bepaalde chemicaliën een optie kunnen zijn? Veel bestanddelen in tandpasta geven een reinigend effect maar zouden tegelijkertijd schade kunnen geven. Ook het poetsen kan zorgen voor acuut trauma, recessies, abraziën en wellicht hypersensitiviteit. Spoelen lijkt dan ideaal: het is simpel en het zou overal in de mond kunnen komen.

Spoelmiddelen

De beste spoelmiddelen zijn middelen met chloorhexidine, maar dit heeft ook de bekende bijwerkingen. Het blijft wel twaalf uur lang antibacterieel werken en is zeer effectief. Dit is behoorlijk langdurig in vergelijking met CPC (3-5 uur) en triclosan (5-7 uur). Het positieve effect van CPC op de gingiva is zeer miniem en het heeft dezelfde nadelen als chloorhexidine. Triclosan wordt geabsorbeerd in het lichaam en kan het endocriene systeem in de war brengen, een

antibiotica resistentie geven en uiteindelijk kan dit leiden tot allergieën doordat men ontrent raakt aan 'vuiligheid'. Wel is de anti-plak en anti-gingivitis werking wetenschappelijk bewezen.

Bestanddelen

Andere bestanddelen kunnen zijn: essentiële oliën, aminofluoride en de zouten van zink, koper en tin. Essentiële oliën kunnen zorgen voor een frisse adem, de zouten juist voor een slechte adem. Bovendien zouden deze zouten wel eens toxisch kunnen zijn. De antiplak werking van aminofluoride is vergelijkbaar met chloorhexidine. Sommige spoelmiddelen kunnen erosief zijn.

Voordelen tandenpoetsen

Al met al zijn de voordelen van poetsen met tandpasta groter dan de nadelen. Als er sprake is van gevoelige tandhalzen moeten de dentine tubuli geopend zijn. Dit kan alleen maar komen door erosie of de combinatie van erosie en abrasie

Prof. dr. Martin Addy was tot aan zijn pensioen hoogleraar parodontologie aan de Universiteit van Bristol.

van de smeerlaag die de tubuli afdekt. Het advies om dan met een zachte tandenborstel te poetsen, is foutief. Het leidt zelfs tot meer verlies van de smeerlaag! Waarschijnlijk is de verklaring hiervoor dat er meer haren op een zachte tandenborstel te vinden zijn, waar meer tandpasta in blijft zitten. Poetsen zonder tandpasta levert geen verlies van harde weefsels op, maar kan wel tot verlies van zachte weefsels leiden. Conclusie: bij de behandeling van gevoelige tandhalzen moet gelet worden op de erosieve oorzaak.

Social media voor een gezonde mond

Social media zijn alle internettoepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen op een gebruiksvriendelijke en aantrekkelijke wijze. Niet alleen informatie in de vorm van tekst, maar ook geluid en beeld worden gedeeld via social media websites. Bekende voorbeelden zijn Facebook, Hyves, YouTube, Flickr, LinkedIn en Twitter.

Interactief

Bij de zogenoemde 2.0 websites kan de bezoeker zelf inhoud toevoegen. De sites zijn interactief. Groepen mensen komen samen om te communiceren over onderwerpen die zij belangrijk vinden. Ze kunnen zich vergelijken met elkaar. Ook voor het geven van gezondheidsvoorlichting zijn dit soort media bijzonder geschikt. De methoden hiervoor worden benoemd met het begrip e-health. Ook voor de dentale praktijk zijn er allerlei toepassingen te bedenken. Een patiënt kan bijvoorbeeld vaststellen of zijn poetsfrequentie hoger, lager of even hoog ligt als die van anderen. Door social media kan men informatie uitwisselen met elkaar. Eén op de drie zoekt zelfs liever informatie via internet dan naar een 'echte' dokter te gaan. Er zwerven op internet dus veel patiënten die we op een andere manier niet zullen bereiken.

Patiënten bereiken

Tandheelkundige professionals kunnen patiënten op een aantrekkelijke manier bereiken via social media. Mensen kunnen hen bijvoorbeeld vragen stellen. Ook kunnen ze zelf aangeven aan welke informatie ze behoefte hebben. Een voorbeeld hiervan is Tandarts.nl. De professional wordt hierbij de coach. Wie met dit soort media aan de slag wil, dient er wel rekening mee te houden dat er op internet een andere taal wordt gesproken dan in de dentale praktijk. Die moet u natuurlijk wel beheersen wanneer u daaraan begint. Voordeel voor de behandelaar is

dat via social media snel duidelijk wordt wat de onduidelijkheden en problemen zijn voor patiënten. Andere mogelijkheden zijn online afspraken maken en reminders verzenden voor controleafspraken.

Advies op maat met iPhone

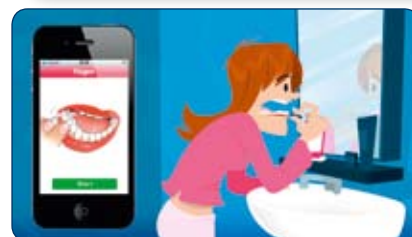
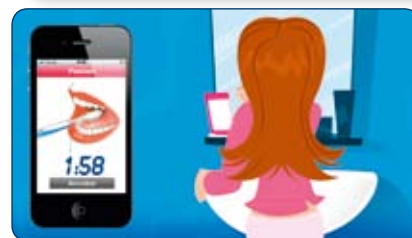
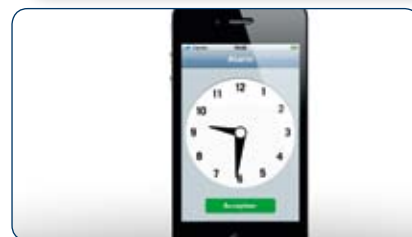
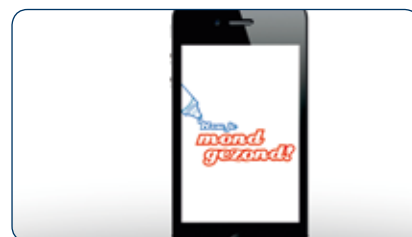
Een heel verrassende optie is het geven van mondhygiëne-instructies met animaties via iPhone en Android telefoons. Het Ivoren Kruis wil daarvoor een applicatie (app) ontwikkelen. Patiënten kunnen zo'n app downloaden. De tandarts of mondhygiënist geeft hiervoor aan de patiënt een persoonlijke code die via de app zorgt voor een dagelijks mondhygiëneadvies op maat. De presentatie van dit idee door Fenne Verhoeven met een filmpje werd door het congres met luid applaus ontvangen.

Uw mening

Onderzoekers van de Universiteit Twente gaan in opdracht van het Ivoren Kruis interviews houden bij dentale praktijken. Met uw kennis en mening worden vervolgens nieuwe methoden ontwikkeld voor toepassing van social media voor het bevorderen van mondgezondheid bij uw patiënten.

Dr. Fenne Verhoeven is senior onderzoeker bij het Kenniscentrum Technologie en Innovatie van de Hogeschool Utrecht.

Dr. Lisette van Gemert-Pijnen is universitair hoofddocent bij de vakgroep Psychologie en Communicatie van Gezondheid en Risico aan de Universiteit Twente. Zij is co-promotor van diverse promovendi en is verantwoordelijk voor mastervakken over e-health.

Hilarische voordracht van Midas Dekkers

De tandeloze tijd

Voor de verslaggever is het bijna een onmogelijke opdracht om verslag uit te brengen van deze geniale en hilarische voordracht. Het ging namelijk niet zo zeer om wat Midas Dekkers zei, maar meer over hoe hij het zei. Al vanaf de eerste zin dachten we als publiek: 'Waar gaat dit heen?'

Hij begon als volgt: 'In mijn jeugd was er nog geen incest, maar wel levertraan.' Hij had toch liever een grijpgrage pastoor gehad, want die levertraan was wel zo gruwelijk geweest. Vooral omdat het moest. En waarom moest het dan? Als hij dat had geweten, had hij misschien nu wat minder hekel gehad aan walvissen en aan Greenpeace. Hetzelfde gold voor tandenpoetsen. 'Waarom moet je je tanden poetsen en hoef je je darmen niet te flossen', vroeg hij zich af.

Meeste energie

Tanden bestaan nog niet zo lang. Door de evolutie zijn onze tanden voortgekomen uit schubben. Midas vertelde dat de mens de wereld veroverd heeft met zijn tanden en kaken. Wij halen de meeste energie

uit het eten, veel meer dan andere hooggewervelden. Vogels hebben zelfs helemaal geen tanden. Een kauw kan dus niet kauwen!

Bacteriën

Van binnen zitten er veel vieze beestjes. Mensen hebben zelfs tien keer meer bacteriën dan cellen. Gelukkig stelt Midas ons gerust: je hoeft je dus niet te schamen voor een scheet. Dat was jij niet, dat waren miljarden andere billettjes.

Poetsen onnatuurlijk

Midas Dekkers vindt poetsen maar onnatuurlijk. Dieren poetsen hun tanden toch ook niet? Tenzij je een huisdier bent Huisdieren hebben andere gewoontes dan wilde dieren. De huismens heeft andere gewoontes dan de oermens. We zijn verkeerd gaan eten. Onze baarden en snorren zijn verdwenen. Ons gebit is steeds kleiner geworden en we zijn steeds minder gaan kauwen. Hierdoor is onze kin gevormd. En ons gebit is nu zo slecht, dat we naar de tandarts moeten ...

Voorzitter Ivoren Kruis koninklijk onderscheiden

Voorzitter Teun Rietmeijer is benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hij ontving zijn onderscheiding uit handen van de Larense burgemeester Elbert Roest, tijdens het congres ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de vereniging. Teun Rietmeijer heeft zich naast zijn werk in zijn eigen tandartsenpraktijk op vele manieren ingezet voor het dentale vak. Onder andere op het gebied van opleidingen, voorlichting en preventie. De resultaten van zijn werk betreffen

niet alleen de verbetering van de mondgezondheid, maar zijn ook van belang voor het terugdringen van de kosten van de gezondheidszorg.

Patiëntenfolders bestellen?

Het Ivoren Kruis heeft 38 verschillende patiëntenfolders ter ondersteuning van uw voorlichting. U kunt deze eenvoudig bestellen via www.ivorenkruis.nl. Klik op de knop 'folders bestellen' en vervolgens op de cover van de gewenste folder. Vul het gewenste aantal in en leg ze in de winkelwagen. Leden krijgen tot wel 30% korting. Geen internet beschikbaar? Bel dan met de klantenservice via 0900-5437485.

Nieuwe folder Mondspoelmiddelen

Wie het advies krijgt om een mondspoelmiddel te gaan gebruiken, moet de juiste keuze kunnen maken. Bij de apotheek, de drogist en de supermarkt zijn veel soorten te koop. In deze patiëntenfolder van het Ivoren Kruis wordt de toepassing van de verschillende middelen uitgelegd. De tandheelkundig zorgverlener kan in de folder aankruisen welk spoelmiddel het beste kan worden gebruikt.

Tentoonstelling Say Cheese!

De kracht van de mond

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Ivoeren Kruis, organiseert Museum Boerhaave in

Leiden de tentoonstelling Say Cheese! *De kracht van de mond*. De mond is dé plek waar onze gevoelens samenkomen: blijdschap, lust, intimiteit, angst, pijn, gulzigheid, vraatzucht, schaamte, afkeer, ijdelheid en trots. Dat is de kracht van de mond. Al die gevoelens zijn uitgangspunt voor de tentoonstelling.

Say Cheese! laat zien hoe de gezondheid van de mond de laatste 100 jaar snel is verbeterd. Van een ivoren kunstgebit tot de modernste implantaten. Ook persoonlijke ervaring staat centraal: poetste Napoleon zijn tanden? Bezoekers worden verwelkomd door zingende monden. Historische voorwerpen, films en interactives tonen hoe belangrijk onze mond voor ons is. Maak een foto van je mooiste lach en hoor wat Darwin hierover te zeggen had. Stap in de kiss corner en leer hoe je de perfecte kus kan geven. Is je gebit wel lekker schoon en fris? Check het met de nieuwste technische snufjes. De tentoonstelling is geopend t/m 3 april 2011. Museum Boerhaave, Lange Sint Agnietenstraat 10, 2312 WC Leiden.

www.museumboerhaave.nl
www.dekrachtvandemond.nl

Filmpjes van topstukken

Tien prominenten, partners en anderen uit de dentale wereld presenteren in een reeks korte filmpjes historische topstukken uit de tentoonstelling Say Cheese!. De filmpjes werden vertoond tijdens het lustrumcongres en zijn nu onder meer te zien via de websites van partners van de vereniging en via www.youtube.com. Zoek op 'ivoeren kruis'.

Say Cheese!
t/m 3 april 2011

Initiatief, partners en sponsors

Say Cheese! *De kracht van de mond* is op initiatief en met een financiële bijdrage van het Ivoeren Kruis door Museum Boerhaave gerealiseerd. De tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt door de volgende organisaties:

Partners: Dental Health International

Nederland, Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist.

Sponsors: Listerine (hoofdsponsor), Dental Union, GlaxoSmithKline, Nobel Biocare, Oral-B, Xylifresh en Zorg en Zekerheid.

Hoofdsponsor

LISTERINE®

Partners / sponsors

GlaxoSmithKline

nederlandse vereniging van mondhygiënist

Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde

Ivoren Kruis wil eerstelijnszorg beter inzetten

De introductie van fluoride was in de geschiedenis van het Ivoren Kruis een spreekwoordelijke 'zwarte zwaan'. Een onverwacht, spectaculair en uniek moment in de geschiedenis van de mondzorg. Dankzij deze innovatie wisten veel mensen in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw hun mondgezondheid door zelfzorg te verbeteren.

Omvangrijke bevolkingsgroepen profiteren echter nog niet van deze succesformule. Hierbij gaat de bekende tachtig/twintig regel op. Deze houdt in dat met twintig procent inspanning tachtig procent van het effect met collectieve preventie kan worden bereikt. Andersom zal, om bij de laatste twintig procent effect te bereiken, tachtig procent inspanning geleverd moeten worden. Het gaat hier vooral om mensen met een lage sociaal economische status (lage ses groepen), die qua mondgezondheid achterblijven. Omdat zij aan mondgezondheid geen prioriteit geven of door persoonlijke omstandigheden of ongunstige omgevingsfactoren, moeite hebben om informatie te verwerken tot effectief gedrag.

Achterblijvende resultaten

Er zijn meerdere redenen voor het achterblijven van resultaten in de mondgezondheid. Aan het belang van een gezonde mond wordt door beleidsmakers ten onrechte een lagere waarde toegekend dan aan andere gezondheidsbelangen. Daarnaast wordt er meer geïnvesteerd in curatieve mondzorg dan in collectieve preventieve mondzorg. In grootstedelijke gebieden en sommige plattelandsgroepen neemt de algehele gezondheid af en daarmee ook de mondgezondheid. Op collectieve preventie is vanaf het midden van de jaren negentig sowieso flink bezuinigd. Ervaring leert dat als collectieve preventie afhankelijk is van lokale politiek, hier nogal eens op wordt bezuinigd. Bovendien zien gemeenten zich de komende jaren gesteld voor de meest ingrijpende bezuinigingsopdracht in de geschiedenis. Het Ivoren Kruis heeft in het jaar van haar

honderdjarig bestaan daarom besloten om nieuw beleid te ontwerpen voor collectieve tandheelkundige preventie.

Eerstelijnszorg en wijkaanpak

Het Ivoren Kruis verwacht mensen het best te kunnen bereiken in de eerstelijnszorg en via een buurt- en wijkgerichte aanpak. Met deze 'community-based' aanpak wordt de motivatie en participatie van ouders, kinderen, jeugd en ouderen aan persoonlijke preventie beoogd. Daarin spelen naast mondhygiënist- en tandartspraktijk ook de huisartspraktijk en het consultatiebureau een rol.

Consultatiebureaus hebben een hoge opkomst onder ouders met 0 tot 5 jarigen. De huisarts heeft een hoge opkomst onder mensen met een lage sociaal economische status. Het Ivoren Kruis wil de Collectieve Preventieve Mondzorg daarom inpassen in de eerste lijnsgezondheidszorg en daarmee de bestaande preventieketen versterken. Het bereik, de kwaliteit en de effectiviteit van collectieve preventie kan daarmee aanzienlijk worden verbeterd. Daarnaast kunnen wijkorgani-

saties en buurtcentra een bijdrage leveren door in bestaande stimuleringsprogramma's voor onderwijs, economie, integratie, bijstand en gezondheid ook mondgezondheid een plek te geven. Uit onderzoek is immers gebleken dat een mix van interventies en het actief betrekken van doelgroepen, tot positieve resultaten leidt in preventie én deelname aan zorg.

E-health en health counselling

Ook nieuwe sociale technologie wordt ingezet om de mondgezondheid te bevorderen. E-health kan mensen inzicht geven in hun poetsgedrag en kan worden aangewend voor bevordering van therapietrouw. Maar ook met een simpel sms-je op cruciale momenten, kunnen mensen worden ondersteund in gezond gedrag. Motiverende gespreksvoering en het aanleren van zelfzorg, zelfmanagement en persoonlijke effectiviteit, kunnen ervoor zorgen dat lage ses groepen gaan kiezen voor een gezonde mond.

Business case

Om de nieuwe aanpak tot een succes te maken, is het Ivoren Kruis in overleg met meerdere partners over een concept Business case Collectieve Preventieve Mondzorg. De business case richt zich op verdere ontwikkeling van selectieve en geïndiceerde preventie en onderzoek naar de werking daarvan in de mondzorg. De Wetenschappelijke Adviescommissie van het Ivoren Kruis trekt daarin de kar. Met Universiteit Twente wordt samengewerkt in E-health research en met Wageningen Universiteit in kennis en ervaring met de community based aanpak.

Het Ivoren Kruis verwacht in de nabije toekomst met zorgverzekeraars afspraken te maken over de financiering van nieuw beleid. De business case past naadloos in een ontwikkeling waarin zorgverzekeraars in het belang van patiënt preventie en behoud van een gezonde mond geleidelijk meer zullen gaan financieren.

Ries de Jong, bestuurslid Ivoren Kruis

Honderd jaar Ivoren Kruis in vogelvlucht

Aan het begin van de vorige eeuw openden enkele tandartsen in Rotterdam een kliniek voor kosteloze tandheelkundige behandeling van 'on- en minvermogenen'. Initiatiefnemer was dr. Carl Witthaus, een uit Duitsland afkomstige tandarts.

Een nevenactiviteit van de kliniek was het verspreiden van voorlichtingsmateriaal over mondhygiëne. Dit trok ook de aandacht van tandartsen buiten Rotterdam. Nadat in 1910 op een internationaal congres was opgeroepen in elk land een nationale vereniging op te stichten ter bestrijding van het tandbederf nam Witthaus het initiatief tot oprichting van wat later het Ivoren Kruis zou gaan heten. Vanwege de beoogde status van de vereniging en om gemakkelijker aan geld te komen werden enkele Rotterdamse notabelen gevraagd plaats te nemen in het bestuur. De president van de Rotterdamse Kamer van Koophandel werd voorzitter.

Mevrouw Muntendam-Isebre Moens in gesprek met Koningin Beatrix

In de eerste statuten worden als belangrijkste doelstellingen genoemd 'het verspreiden van tandhygiënische geschriften onder het volk, het inrichten en houden van tentoonstellingen en openbare lezingen op tandhygiënisch gebied, de stichting van tandklinieken voor onvermogenen, het bevorderen van invoering van geregeld onderzoek der tanden van alle schoolkinderen door schooltandartsen of schooltandmeesters, en het bevorderen van verstrekking van conserverende behandeling door ziekenfondsen aan hunne leden'. Bij het verwezenlijken van de doelstellingen werd nauw samengewerkt met de in 1914 opgerichte Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (NMT). De eerste vijftig jaar van haar bestaan had de vereniging Ivoren Kruis slechts een paar honderd leden. Vrijwel al het werk wordt door de bestuursleden zelf uitgevoerd. Zij ontwerpen folders, brochures en affiches, en sturen die op aanvraag naar tandartsen, consultatiebureaus en scholen. Ze voeren overleg met fabrikanten van tandpasta en tandenborstels over de eisen waaraan die

producten moeten voldoen. Gemeenten die overwegen een dienst voor schooltandverzorging op te richten, krijgen een handleiding toegestuurd met aanwijzingen hoe zo'n dienst moet worden opgezet. Als de belangen van de tandheelkunde in het geding zijn, wordt de regering benaderd. In 1935 geeft het Ivoren Kruis een leerboek over preventieve tandheelkunde uit, geschreven door Witthaus. Veel belang wordt gehecht aan de mondzorg bij peuters en kleuters en de voorlichting aan jonge moeders. Om de praktische uitvoerbaarheid aan te tonen behandelt mevrouw Muntendam-Isebre Moens, erelid van de vereniging, dertig jaar lang jonge kinderen op consultatiebureaus in Den Haag en Wassenaar. Ze doet dit zonder honorarium. Het Ivoren Kruis betaalt het verbruiksmateriaal.

Tijdens de jaren vijftig groeit het werk de bestuursleden over het hoofd. In 1957 wordt met steun van de NMT een beroepskracht aangesteld met een eigen bureau. Mede dankzij een ruime subsidie van de rijksoverheid groeit dit bureau uit tot een instelling met ongeveer tien personeelsleden. Het ledental stijgt in 25 jaar tot bijna vierduizend. Tot midden jaren zeventig vormen de propaganda voor drinkwaterfluoridering en de strijd tegen het snoepen belangrijke aspecten van de voorlichting. Als de drinkwaterfluoridering wordt afgewezen, wordt de nadruk gelegd op het gebruik van fluoridetandpasta en, aanvankelijk, van fluoridetabletten.

Vanaf het begin van de jaren zeventig neemt de 'cariësepidemie' in Nederland geleidelijk af. De overheid gaat bezuinigen op de subsidie en in 1996 wordt het Ivoren Kruis gedwongen op te gaan in het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie (NIGZ). Dit instituut richt zich op de

collectieve preventie. Het Ivoren Kruis blijft als vereniging bestaan en krijgt als hoofddoel de bevordering van de individuele preventie door tandartsen en mondhygiënist. In 2004 maakt het Ivoren Kruis zich los uit het NIGZ. De bureaufunctie wordt uitbesteed aan een communicatieadviesbureau. Stimulering van collectieve preventie wordt opnieuw één van de doelstellingen. Samen met de NMT en de NVM en ondersteund door GlaxoSmithKline begint het Ivoren Kruis op basisscholen en peuterspeelzalen met de campagne Hou je mond gezond!.

Het bestuur laat zich wat de inhoud van de adviezen betreft bijstaan door het Adviescollege Preventie Mond- en Tandziekten. Voorzitter van dat college is momenteel prof. dr. C. van Loveren, die op initiatief van het Ivoren Kruis bij ACTA is aangesteld als hoogleraar preventieve tandheelkunde. Omdat het overdragen van alleen kennis zelden tot een gedragsverandering leidt, krijgt het emotionele aspect van een gezond gebit steeds meer aandacht. Een duidelijk voorbeeld daarvan is de tentoonstelling Say Cheese! *De kracht van de mond*, die door Museum Boerhaave in Leiden is gemaakt ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van het Ivoren Kruis.

De auteur van dit artikel, Huib Kalsbeek, publiceert in de loop van 2011 een boek over 100 jaar Ivoren Kruis.

Word nu lid van het Ivoren Kruis

Voorlichting over mondgezondheid is en blijft belangrijk. Nu én in de toekomst. Het Ivoren Kruis zet zich al jaren in voor de bevordering van mondgezondheid en blijft dat doen. Met uw lidmaatschap maakt u het realiseren van deze taak van het Ivoren Kruis mede mogelijk. Hoe meer leden, hoe meer wetenschappelijk onderzoek het Ivoren Kruis kan stimuleren en hoe beter voorlichtingsmateriaal de vereniging voor uw patiënten kan ontwikkelen.

U kunt zich aanmelden als lid van het Ivoren Kruis via www.ivorenkruis.nl. Leden krijgen een forse korting op de aanschaf van patiëntenfolders. Als nieuw lid ontvangt u als **welkomstgeschenk** een kennismakingspakket **ter waarde van € 45** met vijf exemplaren van alle 38 folders. Wie zich voor eind 2010 aanmeldt als lid, ontvangt ook **gratis toegangskaarten voor 4 personen bij Museum Boerhaave en de prachtige catalogus** van de tentoonstelling Say Cheese! *De kracht van de mond*.

ivoren kruis

Voor een gezonde mond

Bestuur en Adviescollege

Het bestuur van het Ivoren Kruis bestaat uit vijf personen:

- A.G.M. Rietmeijer, tandarts (voorzitter)
 - mw. M.C.R.M. van Basten Batenburg, mondhygiënist (secretaris)
 - Th.F. Derksen, tandarts (penningmeester)
 - B. Fledderus, tandarts
 - M.Y. de Jong, beleidsadviseur
- ambtelijk secretaris: R.W. Bos

Het Adviescollege Preventie Mond- en Tandziekten adviseert het bestuur over de wetenschappelijk inhoudelijke aspecten van tandheelkundige preventie en voorlichting.

Het adviescollege bestaat uit acht personen:

- prof. dr. C. van Loveren, tandarts (voorzitter), Vakgroep Cariologie Endodontologie Pedodontologie, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)
 - mw. dr. B.M. van Amerongen, tandarts, Vakgroep Cariologie Endodontologie Pedodontologie, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)
 - mw. C.M.M. Berendsen-Wolters, mondhygiënist
 - mw. dr. N.G. Blanksma, tandarts, UMCG Groningen
 - dr. S.J. Fokkema, Msc., tandarts-parodontoloog, Faculteit Gezondheidszorg, Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde, opleiding Mondzorgkunde, Hogeschool Utrecht
 - mw. prof. dr. M.C.D.N.J.M. Huysmans, tandarts, Vakgroep Cariologie, Endodontologie & Pedodontologie, UMC St Radboud Nijmegen
 - mw. dr. A.A. Schuller, tandarts-epidemioloog, TNO Kwaliteit van Leven, Leiden
 - dr. G. Stel, tandarts-pedodontoloog, Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde, UMC Groningen
- secretaris: mw. ing. M.C. Nap

Dick Derksen, bestuurslid en penningmeester van het Ivoren Kruis

"In de preventiespecial van NT die de NMT uitbracht ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Ivoren Kruis, vroeg de redactie aan vijf tandartsen om te reageren op de stelling 'het lidmaatschap van het Ivoren Kruis is een must'. De reacties waren: een must (2x), een aanrader, ja indien onafhankelijke voorlichting, doen maar geen verplichting. Als tandarts en bestuurslid zie ik deze reacties op de stelling als een duidelijke aanbeveling van het nut en de noodzaak van het werk van het Ivoren Kruis. Onze vereniging kan zijn werk alleen maar goed doen als het dentale vak dit ondersteunt: door lid te zijn en door mee te werken aan de preventiedoelstellingen van de vereniging. Dat is belangrijk voor de mondgezondheid in ons land én belangrijk voor de reputatie van ons vak. Ik nodig iedereen dus graag uit om nog tijdens het 100-jarig bestaan van onze vereniging lid te worden."

Corrie Jongbloed, voorzitter Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist

"Onze leden stellen de samenwerking tussen de NVM en het Ivoren Kruis erg op prijs. De directe meerwaarde van het Ivoren Kruis voor onze leden is de ondersteuning met heldere, wetenschappelijk onderbouwde patiëntenfolders. Het project 'Hou je mond gezond!' is een

duidelijk bewijs van de maatschappelijke meerwaarde van het Ivoren Kruis. Ik wil iedereen graag aanbevelen om lid te worden. En natuurlijk ook om mee te doen met het onderwijsproject en zelf een poetsles op school te geven. Het is een fantastische manier om aan de samenleving te laten zien dat mondhygiënist werk maken van mondgezondheid!"

Enthousiaste tandheelkundig zorgverleners gezocht

Hou je mond gezond!

De animo voor het landelijke onderwijsproject Hou je mond gezond! is nog steeds overweldigend. In totaal hebben al meer dan 4.000 scholen zich aangemeld voor een les over mondgezondheid. Dat is veel meer dan het Ivoren Kruis heeft voorzien. Om alle poetslessen te kunnen geven, zijn dus nog meer tandheelkundig zorgverleners nodig. Vindt u het leuk om (nog) een keertje voor de klas te staan? Meld u dan aan via www.houjemondgezond.nl.

In januari 2011 zal het project weer opnieuw bij het onderwijs onder de aandacht worden gebracht. Dat gebeurt met een presentatie op de Nationale Onderwijs Tentoonstelling in de Jaarbeurs in Utrecht. De tentoonstelling wordt door zo'n 50.000 leerkrachten bezocht. 60% daarvan is afkomstig uit het basisonderwijs.

Ook wordt in het voorjaar van 2011 het Gezonde School Vignet van het RIVM gelanceerd. Scholen die voldoen aan daarvoor opgestelde normen kunnen deelcertificaten verwerven voor diverse gezondheidsthema's. Het project Hou je mond gezond! wordt opgenomen in het certificaat Voeding en Mondgezondheid. Het Ivoren Kruis stelt op verzoek van het RIVM normen op voor dit certificaat.

Contributie 2010

De contributietarieven voor 2010:

Tandarts:	€ 69
Mondhygiënist:	€ 33
Preventieassistent:	€ 33
Tandtechnicus/Tandprotheticus:	€ 69
Student:	€ 19
Groepspraktijk:	€ 140
Donateur (niet praktiserend):	€ 33
Onderwijs- of gezondheidszorginstelling:	€ 205
Bedrijf:	€ 365
Buitenlands lid:	€ 69

Colofon

Redactie: PRLT Communicatie
Vormgeving: Boulogne Jonkers
Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Postadres:
Postbus 620, 2700 AP Zoetermeer

info@ivorenkruis.nl
Telefoon 0900 - 543 74 85
www.ivorenkruis.nl

Laatste nieuws? Meld u aan voor de gratis digitale nieuwsbrief via www.ivorenkruis.nl